No. 36. 1818.

BREDASCHE COURANT.

ZATURDAG den 5 SEPTEMBER.

De STEDELIJKE ONTVANGER der stad Breda, ontwaar geworden zijnde, dat sommige contribuabelen voor de contributiën der dienstdoende Schutterij alhier, in het denkbeeld verseeren, dat dezelve hunne verschuldigde contributiën, *voor het geheel* hebben afbetaald aan de commissie uit den krijgsraad, destijds tot den ontvangst dier gelden gevaceerd hebbende; hunne sustenue grondende, dat men onder hunne kennisgevings-billetten het woord *voldaan* heeft geplaatst; observeert aan de zoodanigen, dat bij de voors. kennisgevings-billetten, slechts de *helft* van den aanslag der contributiën is gevraagd, en dat alzoo het woord *voldaan* niet anders kan geconsidereerd worden, dan als eene kwitantie voor dat gene, dat daarbij is gevorderd geworden; terwijl de wederhelft alnog op het Quohier openstaande, ten kantore van hem Stedelijken Ontvanger moet worden afgekweten; noodigt voorts die genen, welke de voors. sustenue voeren, uit, hunne kwitantiën ten zijne kantore te vertoonen, ten einde daardoor alle verder misverstand en verwarringen te voorkomen, en hun alzoo aantetoonen, dat dezelve werkelijk op het Quohier openstaan.

Terwijl eindelijk gewaarschuwd worden die genen, welke hunnen aanslag nog niet hebben aanbetaald, dat, na verloop van acht dagen, tegen hen zal worden geägeerd ingevolge de wet.

Breda den 5 September 1818.

De Stedelijke Ontvanger,
M. P. LANGLOIS.

OOSTENRIJK.

WEENEN den 22 Augustus. Mevrouw *Catalani* heeft, den *1sten* Augustus haar eerste concert gegeven. Zij heeft vijf honderd zestig kaartjes, elk van twee ducaten afgegeven. Zij heeft haar tweede concert den *4den* gegeven; maar hetzelve was minder talrijk.

— Den *6den*, had er een belangrijk voorval bij den Prins *Joseph von Schwarzenberg* plaats, bij welken een aantal gasten ter maaltijd genoodigd waren. De Gravin *de Bombelles*, echtgenoote van onzen afgezant bij den Koning en de hertogin van Saksen, was daarbij tegenwoordig. Deze dame zong met een buitengewoon talent, hetwelk al de hoorders verrukte. Op dit oogenblik trad mevrouw *Catalani* zelve binnen. De gravin weigerde voort te gaan; mevrouw *Catalani* zelve bad haar daarom met veel vriendelijkheid en nadruk. De gravin hervatte haar gezang; en daar zij die fraaije ode zong van den beroemden *Goethe*, *Kent gij Italie*, enz., rees de geestvervoering van het gezelschap ten top. *Goethe*, die daarbij tegenwoordig was, riep uit, terwijl de tranen in zijne oogen stonden. „ Wij gevoelen ons door deze toonen sterker getroffen; het hart van eenen duitscher hoort dezelve. ” Mevrouw *Catalani* werd eensklaps bleek en ontsteld. Het geheele gezelschap omringde haar, en betuigde zijn innig leedwezen. Toen zij een weinig beter was geworden, zong zij met eene zachte en bevende stem eene italiaansche romance, doch de levendigste toejuichingen waren niet in staat om haar wederom volkomen te herstellen.

De gravin *de Bombelles* is te Koppenhage geboren, zij is de dochter van eenen bankier, en hare moeder, mevrouw *Frederika Brun*, heeft, door verscheiden letterkundige geschriften, veel roem verworven.

DUITSCHLAND en Aangrenzende Rijken.

FRANKFORT den 27 Augustus. Men meldt uit Zwitserland dat de katons, welke met Frankrijk, wegens zwitsersche regementen in franschen dienst, hebben gecapituleerd, zich beklagen dat de fransche ministers niet aan hunne verpligtingen voldoen en onder andere achterlijk zijn in het betalen van 300,000 franken werfgeld. Men wil den Landdag deswege aanspreken en men beklaagt zich dat Frankrijk standvastige trouw, dapperheid en bewezene diensten niet genoegzaam waardeert.

HAMBURG den 28 Augustus. Men meldt uit Petersburg dat Z. M. de Keizer van Rusland in 't begin van September vertrekt, ten einde zich naar het congres te begeven; de Keizerinne Maria zal tenzelven tijd vertrekken, om hare dochters, de Prinses van Oranje, de Erf-Groot-Hertogin van Weimar en de Koningin van Wurtemberg te Brussel, te Weimar en te Stutgard, te gaan bezoeken.

PRUISSEN.

AKEN den 28 Augustus. Hoe meer wij het congres naderen, des te meer wordt de opmerkzaamheid van het publiek gaande gemaakt op alles wat daar verhandeld zal worden, en wat daarvan de gevolgen zullen zijn. Hier in Aken bepaald zich echter de aandacht van het algemeen ook nog tot andere zaken, die men ligt kan begrijpen; want op de badplaatsen is men gewoon, van alle omstandigheden, zoo veel mogelijk, partij te trekken. Zoo doende beginnen de prijzen van alle behoeften reeds zoo danig te stijgen, als of wij te midden in het congres waren. Dat de woningen duur worden, is natuurlijk, maar dat men de zulken opzegt waar omtrent geen vast accoord is gesloten en waarvan de bewoners lang gebruik hebben gemaakt, is onredelijk, en velen worden daardoor in groote ongelegenheid gebragt. De gewoone levensmiddelen zijn nog niet duurder geworden en zullen waarschijnelijk gedurende het congres ook niet zeer stijgen; zoo als ook niet de wijn; want deze vloeit ons van alle kanten toe; de fijne levensmiddelen zullen, daar tegen, naauwelijks te bekomen zijn, en het zou misschien geene kwade speculatie geven, wanneer iemand, op de indische wijze, jonge hoenders in weinige uren, in bakovens, konde uitbroeden. Het ergste is dat men echter met de handwerkslieden verlegen is, die, wanneer men hen noodig heeft, of in het geheel niet, of alleen tot zeer hooge prijzen te bekomen zijn. Daarbij komt dan nog een zwerm van Kunstenaars, Muzikanten en Tooneelspelers, en de een heeft naauwelijk, met zijne lijst van inteekening, onder een diep compliment, de stoep verlaten, of een ander staat reeds gereed om u lastig te vallen. Onder alle deze noodige en onnoodige uitgaven lijdt de Rentenier, de Fabrikant, en vooral de Ambtenaar wel het meeste. Wanneer de laatste niet op de een of de andere wijze, met eenige toelage ondersteund worden, dan zullen zij nog, jaar en dag, aan het Akensche congres kunnen denken.

GROOT-BRITTANNIE.

LONDEN den 28 Augustus. Men schrijft het navolgende uit Buenos Ayres van den 29 Mei: „ De generaal San Martin is uit Chili in deze stad aangekomen. en heeft het berigt aangaande de geheele vernietiging van de spaansche armee bevestigd. De armee der Independenten is bezig met hare verliezen te herstellen, en zich gereed te maken tot nieuwe krijgstogten. De Portugezen zijn thans in het bezit van Colonia del Sacramento, en aldaar herstellen zij de vervallen werken, ten einde er zich te vestigen. Zij hebben ook een post op de Uraguaij. De krijgsmagt der Portugezen wordt op het grondgebied van Montevideo op 10 à 11000 man geschat en die van Benos Aijres meenen uit hunne toebereidselen te moeten opmaken dat zij niet gezind zijn om deze bezittingen spoedig te ontruimen.

Men vindt nog van tijd tot tijd brieven in den *Morning Cronicle* van Buonaparte en Graaf Bertrand, wegens het verwijderen van den geneesheer O'Meara. Men kondigt weder een nieuw werkje aan, den titel voerende van *Handschrift van het eiland Elba*, zoo men voorgeeft, kort voor het vertrek van dat eiland, door Buonaparte zelven gedicteerd. Het moet handelen over de redenen, welke hem alstoen bewogen hebben om den togt naar Frankrijk te ondernemen, en, volgens den *Times*, behelst hetzelve vrij zonderlinge en belangrijke opgaven.

FRANKRIJK.

PARIJS den 28 Augustus. Gisteren heeft de Hertog van Wellington eene bijzondere audientie gehad bij Z. M. den Koning. Heden vertrek Z. H. uit deze hoofdstad.

Men meldt uit Madrid dat de pausselijke bulle, waarbij verlof wordt gegeven om eenige kerkelijke inkomsten te besteden ten dienste van den Staat, eindelijk is aangekomen. Bij deze bulle wordt aan Z. M. verlof verleend om, gedurende twee jaren, geene nieuwe geestelijke benoemingen te doen, en de inkomsten van de alzoo niet vervulde plaatsen aan te wenden tot uitdelging van de openbare schuld en tot betaling van de achterstallige renten. De inkomsten, gezegd annates gelden, van één jaar, zullen mede in 's Rijks kas worden gestort. De zoogenaamde vrije geestelijke ambten zullen gedurende zes jaren onvervuld blijven en de inkomsten alzoo in de schatkist worden gestort. — De raad van Castilie heeft mede deze bulle onderzocht en derzelver bekendmaking veroorloofd.

PARIJS den 29 Augustus. Z M. de Koning heeft den 26 Augustus eene ordonnantie uitgevaardigd, waarbij bepaald wordt dat, naar aanleiding van de jongste wet op de recrutering, 80,000 man zullen worden geligt over de klassen van 1816 en 1817; deze 80,000 man zullen over de verschillende departementen, naar mate van der-

(*Vervolg op den kant van deze bladz.*)

zelver bevolking, worden verdeeld en van dezelve zullen 40,000, dadelijk ter beschikking van den minister van oorlog worden gesteld, te weten, 20,000 van iedere klasse. Deze manschappen zullen worden gebruikt om de onder-officieren en soldaten, welker tijd van dienst den 31 December verstreken is, te vervangen en om de eerste battaillons van de verschillende departementale legioenen, overeenkomstig de ordonnantie voor den voet van vrede, van 3 Augustus 1818, voltallig te maken; de genoemde manschappen zullen alzoo onder de 86 departementale legioenen worden verdeeld. Bij deze koninklijke ordonnantie is gevoegd eene zeer uitgebreide instructie van den minister van oorlog; waarbij onder andere wordt bepaald dat de remplaçanten, ter groote van een meter en 5 centimeters zullen worden toegelaten en dat de remplaçant eenmaal goedgekeurd zijnde, de geremplaceerde alleen voor de desertie van denzelven verantwoordelijk zal zijn.

De Hertog van Wellington is gisteren ochtend vertrokken, verzeld door vier zijner aides-de-camp; hij begeeft zich naar Colmar, om aldaar het oostenrijksch contingent in oogenschouw te nemen. Men zegt dat de Hertog den 5den reeds in Cambray terug zal zijn en dat den 10den het engelsch contingent in oogenschouw zal worden genomen. Den 25 September vertrekt Z. H. naar Aken.

NEDERLANDEN.

BRUSSEL den 30 Augustus. Men meldt van de fransche grenzen, dat de occupatie armee in het begin van November het grondgebied van Frankrijk zal ontruimen en dat men, onder andere, bij het engelsch contingent, reeds toebereidselen maakt tot de verkoop van een gedeelte van de artillerie en trein paarden, het russisch contingent zal mede zijne kavallerie- en artillerie-paarden in Frankrijk achterlaten en men meent dat dezelve door de fransche regering zullen worden overgenomen. De ko-

(*'t vervolg op de tweede bladzyde.*)

ADVERTENTIEN.

FAILLISSEMENT.

** Bij vonnis van de Regtbank van Koophandel, zitting houdende te Breda, van den tweeden September 1818, behoorlijk geregistreerd, is CORNELIS LAURENTIUS DE JONG, koopman in verfwaren, wonende te Breda, verklaard te zijn in staat van Faillissement, zijnde hetzelve geopend op den 1 September 1818, en is de heer A. M. VAN REUTH tot Regter Commissaris en de heer Mr. F. VAN GILS, tot Agent in dit Faillissement benoemd.

J. F. MANSFELDT,
Griffier.

** Het kantoor van wijlen den heer Notaris J. F. MIRANDOLLE aan den heer Notaris J. VAN NAERSSEN overgegeven zijnde, zoo gelieve zich elk wegens de Notariele zaken van wijlen gemelden heer MIRANDOLLE bij genoemden heer Notaris VAN NAERSSEN te vervoegen.

Wordende elk, welke iets te pretenderen heeft van- of verschuldigd is aan- voorn. Notaris MIRANDOLLE, verzocht daar van opgave of betaling te doen aan den heer Procureur W. VAN DEN HAM, als last en procuratie hebbende van den ondergeteekenden.

Breda den 23 Augustus 1818.

MIRANDOLLE
Ontvanger Particulier van het District Goes.

** De Crediteuren in den boedel en nalatenschap van Wijlen JACOBUS PIETER VAN BERGEN, worden verzocht om te compareeren op Zaturdag aanstaande, zijnde den twaalfden September, dezes jaars 1800 achtien, 's morgens ten elf ure, ten huize van den Heer JOHANNES BOGAERS, Coffijhuis-houder alhier, te Breda, ten einde door de benificaire erfgenamen in gezegden boedel en nalatenschap te zien doen finale rekening, bewijs en regeling over hunne gehoudene administratie in gemelden boedel, en alzoo het aan ieder der Crediteuren alnog competent aandeel in de voorhanden zijnde penningen, zoude kunnen worden uitbetaald.

---

ninklijke ordonnantie, waarbij nu de ligting van een deel der manschappen, welke dienst pligtig zijn, bevolen wordt, is met buitengewone couriers naar de verschillende departementen verzonden en men zal zich dadelijk met de executie daarvan bezig houden, ten einde de armee zoo spoedig mogelijk te versterken. Onderscheidene officieren zijn met bijzondere instructien dien aangaande in de noordelijke departementen aangekomen. Frankrijk neemt steeds eene rustigere houding aan; het vertrouwen herleeft en de bewoners vleijen zich dat de tijden van tegenspoed geleden zijn.

Men heeft buitengewone maatregelen genomen om de werkzaamheden aan den Schouwburg, het paleis van justitie en het paleis van de Staten generaal, met allen spoed voort te zetten. Na het eindigen van het congres van Aken wacht men een aantal vreemdelingen in deze stad.

BRUSSEL den 31 Augustus. Gisteren zijn in deze stad aangekomen de heer *Cammaert*, Kabinets courier, mede brengende depêches voor het gouvernement; de hertog *van Arenberg*, komende van Rome; *François Munnich* postillon brenger van depêches, komende van Calais en gaande naar Frankfort; *Henri Aandanberger*, buitengewoon courier van Z. Britt. Maj., komende van Frankfort en zich naar Londen begevende; de heer *Maitland Futter*, lid van het parlement van Engeland, komende van Calais.

BRUSSEL den 1 September. HH. KK. en KK. en HH. de Prins en Prinses van Oranje zullen, den 7 dezer maand, in deze stad aankomen, van waar zij zich naar Spa begeven zullen, voornemens zijnde om aldaar eenige tijd *incognito* te verblijven. Men heeft gegronde hoop, dat HH. KK. en KK. HH., bij derzelver terugkomst te Brussel, hoogstderzelver verblijf in onze stad zullen verlengen.

AMSTERDAM den 31 Augustus. Volgens tijding van de kust van Guinea van den 26 Mei ll., was Zr. Ms. Brik de Zwaluwe onder kommando van Kapit-Luit ter zee Bolten aldaar eenige dagen te voren gearriveerd; zijnde het gemelde vaartuig in het laatste der maand junij te Suriname aangekomen, terwijl dezelfde tijdingen melden dat de Gouverneur Generaal ter kuste van Guinea Z. Exc. de Luitenant Generaal Daandels, aldaar, aan de gevolgen cener beroerte, was overleden.

ARNHEM den 28 Augustus. Men verneemt dat Z. M. de Koning op maandag den 7 September aanstaande, en vervolgens om de veertien dagen, op het paleis het Loo audientie zal verleenen.

Den eersten September. In onze stads courant van heden leest men, onder de rubriek gemengde berigten, het volgende artikel:

„ Het gebeurt dikwijls, dat het koolzaad, zoodra het boven komt, door een klein gevleugeld insekt, hier te lande Aardvloo of Springer genaamd, wordt opgegeten; om dit voortekomen, moet de akker, waarop het koolzaad staat, zoo haast men bespeurt dat het diertje begint met de teedere plant te dooreeten, met het rolblok worden toegerold; dit moet des morgens zeer vroeg, van twee en niet later dan tot vijf ure gedaan worden. Het insekt onthoudt zich gedurende den nacht in de reten en holligheden van den grond, en met dezelve, voor het zijn nachtverblijf verlaten heeft, toe te sluiten, wordt het voor twee of drie dagen in zijne vernielende werking gestuit, en het gewas, dat door het vastleggen van den grond ook weliger tiert, krijgt middelerwijl zoo veel kracht en vastheid, dat het buiten gevaar is. Verscheidene proeven, gedurende eene reeks van dertig jaren, op zomer- en winter koolzaad genomen, en waarvan er niet eene mislukte, waarborgen den goeden uitslag dezer bewerking; doch gebeurt het, dat in enkele gevallen met ééne reis het niet ten volle gelukt, dan moet het na twee of drie dagen herhaald worden, doch altijd zeer vroeg en vóór zonnen opgang."

(Medegedeeld door den heer *J. Faro*, landman en lid van het departement van de nederlandsche huishoudelijke maatschappij.)

DORDRECHT den 31 Augustus. Gepasseerde vrijdag, omstreeks half 10 ure, had hier een allerdroevigst ongeluk plaats. De vrouw van *Adriaan Emmerik*, een schuitenvoerder, op den Bleijenhoek wonende, alleen in huis zijnde, wilde met de lamp iets uit haar kabinet halen, en daarbij bukkende, vatte hare muts vlam. Hoezeer ten uiterste verschrikt, scheurde zij zich die oogenblikkelijk van het hoofd, maar ongelukkig wierp zij ze vlak voor hare voeten neder zoodat hare kleederen er vlam door vatteden. Een oogenblik bleef zij, zoo, radeloos, om hulp staan schreeuwen, waardoor zij de aandacht der buren gaande maakte, die nu ook het licht van haren brand door de vengsters zagen. De bakker, haar overbuur, drong het eerste ter hulpe bij haar in huis, en vond, dat zij nog eene poging had willen doen om in haar bed de vlammen te smoren, maar daarbij ongelukkig de gordijnen aangestoken had en daardoor verhinderd of afgeschrikt was om deze hare poging te volvoeren. Bijna gelijktijdig met den bakker kwam de man binnen. De eerste liep dadelijk terug om water te halen, en de man, ongelukkig meer bedacht om het afbranden van zijn huis te voorkomen, dan om zijne vrouw te redden, bragt de laatste op straat en beijverde zich toen om den brand in zijn huis te blusschen. Op de straat stond de vrouw een oogenblik wanhopig in lichte laaije vlam, met opgeheven handen en liep toen bij den bakker binnen, die haar in zijn voorhuis ontmoette, en daar de eerste verlichting toebragt, door een emmer met water over haar uit te gieten, waarop dadelijk anderen volgden, het zelfde doende en alzoo de vlammen blussende. Aanstonds was heelkundige hulp bij de hand, maar alle pogingen, om de ongelukkige te behouden, waren, helaas! reeds te laat, zij was van onderen op geheel verbrand, en niets dan de borst en het hoofd waren eenigzins verschoond gebleven. Onder de vreesselijkste smarten, bleef zij nog tot des nachts ten 2 ure bij hare kennis, en stierf den volgende morgen, ten 11 ure, in den bloei harer jaren.

'S HERTOGENBOSCH den 3 September. Onder de misdrijven, welke den aandacht en de meest gestrenge repressie der justitie verdienen, behooren zonder twijfel, geschikt te worden het vernielen van houtgewas, hetgeen langs de openbare wegen en op de onafgeslotene erven der landbewoners geplaatst, aan de openbare trouw is overgelaten en juist daarom eene bijzondere bescherming der wet verdient en zulks te meer daar zoodanige beschadigingen van eigendom, veelal, of uit baldadigheid of bijzonderen haat, of ook om een gering voordeel gepleegd, in eenzame streeken of gedurende den stilten nacht bewerkstelligd worden.

De regtbank van eersten aanleg, zitting houdende alhier, kamer van korrectionele Politie, getrouw aan deszelfs beginsel om eene juiste en doelmatige toepassing der straf wet te maken, heeft dan ook, bij vonnis van den 19 der jongst afgeloopene maand Augustus, de personen van *Lambert Bitter*, nu ex veldwachter der gemeente Liempde, comparerende in persoon, en deszelfs zoon *Willem Bitter*, gedaagde en defaillant, ter zake van het in compliciteit, omhakken van *drie boomen* en het zoodanig mutileren van *drie andere boomen*, dat deze daar door moesten versterven, gepleegd gedurende den nacht, tevens uit haat tegens eenige leden uit het plaatselijk bestuur der gemeente van Liempde voorn. en voorts met de verzwarende omstandigheid, dat de gezegde *Lambert Bitter* ten tijde van het plegen van het wanbedrijf was veldwachter van evengenoemde gemeente, veroordeeld tot gevangenzetting van acht-en-veertig maanden of vier jaren en eene geldboete van acht gulders, als mede in de kosten der procedure.

BREDA den 4 September. Heden avond is de jonggeboren Prins ALEXANDER, vergezeld van eenig gevolg, alhier binnen gevoerd. Morgen avond worden HH. KK. HH. *de Prins en Prinsesse van Oranje* met hoogstderzelver OUDER ZOON alhier verwacht. Na alhier, in het Logement *den Prins Kardinaal*, overnacht te hebben, zal de reize naar Brussel, den volgenden morgen, worden voortgezet.

PRIJZEN DER EFFECTEN.

Amsterdam den 3 September.

Werkelijke Schuld	2½ pCt.	44¾	a	45⅛
Certific. uitgestelde dito		1⅛	a	1⅛
Kans-Biljetten	f	26	a	26⅛
Schuldbek: Sijndik	5 pCt.	96½	a	97
Idem nieuwe Sijndik:	5 —	91¾	a	92
Loten van dito.	f	110	a	111½
Oblig. Rusland	—	90	a	90¼
„ Spanje 1805	5½		a	
„ „ 1807	—	33¾	a	33¾
Weener Certificaten	2½	34½	a	35
„ Metaliek	5	70¾	a	71¼
„ „	2½	35¼	a	35½
„ „	1	14	a	14¼
„ Bank	5	55	a	56¼
„ dito	4	44	a	45
Certific. Monte Napol	5		a	
„ Napels	—	74½	a	75
Obl. Amer., *Hope* c. f.	5½	105¾	a	106
„ Deensche Tollen	4		a	
Spaansche Coupons	f	10¾	a	11

MARKT-PRIJZEN der Stad BREDA,

van den 4 September 1818.

Het Veertel Tarwe		f 12: 2:—
——— Rogge	Oude	7:10:—
	Nieuwe	7:15:—
——— Gerst (winter)		7:—:—
——— Boekwijt		6:16:—
——— Haver		4:—:—
Fijn Tarwe Meel (per Amst. pond.)		—: 3: 12
Grof ——— idem.		—: 1: 14
Rogge Meel idem.		—:—:—
Boter idem.		—: 8:—
Aardappelen (per Amst. ton.)		—:—:—
't 1½ Pond Fijn Tarwe Brood		—: 3: 14
De 2 Pond Grof. idem.		—: 3: 14
De 6 pond Rogge Brood		—: 6: 8
Het pond Rundvleesch		—: 5:—
——— Kalfsvleesch		—: 5: 8
——— Schapenvleesch		—: 6:—
——— Versch Varkenvleesch		—: 6:—
——— Gerookt idem		—: 9:—
De 1000 pond Hooi		9:—:—
——— Stro (Rogge) 1000 pond		8:—:—
Het 1000 Eiken Telhout		8:—:—
——— Doof Hout		8: 3:—
De Kar Spaanders,		3:—:—
——— Struiken		4: 3:—
De 100 Mutzaard		2: 15:—

('t vervolg op de kant van deze bladz.)

Gedrukt te BREDA, bij W. VAN BERGEN en COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.